

Ministerie van Financiën

> Retouradres POSTBUS 20201 2500 EE 'S-GRAVENHAGE

Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Korte Voorhout 7
2511 CW 'S-GRAVENHAGE
POSTBUS 20201
2500 EE 'S-GRAVENHAGE
www.rijksoverheid.nl/fin

Ons kenmerk
2026-0000281094

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen
1. Beantwoording schriftelijk
overleg

Datum 19 augustus 2026
Betreft Verslag schriftelijk overleg inzake verbruiksbelasting
alcoholvrije dranken

Geachte voorzitter,

Hierbij stuur ik u, mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het verslag van een schriftelijk overleg met betrekking tot de omzetting van de gedifferentieerde verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken. Op 2 juni 2026 hebben wij deze vragen ontvangen van de vaste commissie voor Financiën (uw kenmerk: 181207).

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Financiën,

Eelco Eerenberg

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG INZAKE DE KAMERBRIEF OVER DE OMZETTING VAN DE VERBRUIKSBELASTING VAN ALCOHOLVRIJE DRANKEN

II Reactie staatssecretaris

Met interesse heb ik kennisgenomen van de vragen die door het lid van de fractie Visseren-Hamakers zijn gesteld naar aanleiding van de brief van 13 april 2026 inzake de omzetting van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken naar een belasting op basis van het suikergehalte van de drank. Onderstaand wordt bij de beantwoording de volgorde van het verslag aangehouden.

Het lid van de fractie Visseren-Hamakers vraagt hoe de perspectieven in het schematisch overzicht¹ tot stand zijn gekomen en waarom deze perspectieven gebruikt zijn om een afweging te maken. Ook ontvangt het lid van de fractie-Visseren-Hamakers graag een uitleg per perspectief.

In het schematisch overzicht dat als bijlage bij de genoemde brief van 13 april jl. is opgenomen, is inzichtelijk gemaakt welke keuzes moeten worden gemaakt wanneer de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken wordt omgezet naar een belasting op basis van het suikergehalte van de drank (hierna: suikerbelasting alcoholvrije dranken).

Aangegeven is dat er drie keuzes nodig zijn als wordt gekozen voor deze omzetting:

- 1) Is het wenselijk om bij de omzetting vast te houden aan het uitgangspunt van budgetneutraliteit?
- 2) Voor welk scenario wordt gekozen?
- 3) Is het wenselijk om de huidige koppeling van het tarief van de verbruiksbelasting aan de minimumalcoholaccijns te behouden?

Naast deze keuzes die zien op de *omzetting* naar een suikerbelasting is een tweetal vragen opgenomen die zien op de *huidige systematiek* van de wet. Deze vragen zijn:

- 1) Is het wenselijk om onder de *huidige systematiek* extra categorieën alcoholvrije dranken uit te zonderen?
 - a. Als voorbeeld van categorieën alcoholvrije dranken die kunnen worden uitgezonderd van de huidige belasting zijn genoemd vruchten- en groentesappen en plantaardige zuivelalternatieven.
- 2) Is het wenselijk om onder de *huidige systematiek* bestaande uitzonderingen te schrappen?
 - a. Op dit moment zijn de categorieën mineraalwater en zuivel- en sojadranken uitgezonderd onder de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken. Ten aanzien van deze categorieën dranken is aangegeven welke aspecten relevant zijn bij het al dan niet laten vervallen van de uitzonderingspositie.

De eerstgenoemde keuzes zijn in het schematisch overzicht opgenomen omdat op deze punten een *keuze* nodig is als wordt gekozen voor de omzetting naar een suikerbelasting op alcoholvrije dranken. Wat betreft de vraag die ziet op het toevoegen van extra uitzonderingen binnen het *huidige* stelsel is gekozen voor de voorbeelden van vruchten- en groentesappen en plantaardige zuivelcategorieën omdat uit de politieke debatten over dit onderwerp blijkt dat uw Kamer en de Tweede Kamer deze categorieën hierbij overweegt. Wat betreft de optie om uitzonderingen te laten vervallen geldt dat op dit moment alleen mineraalwater en zuivel- en sojadranken van de belasting zijn uitgezonderd. Alleen deze uitzonderingen kunnen dus vervallen.

In het schematisch overzicht zijn per categorie en voorbeeld steeds de meest relevante en in het oog springende aspecten genoemd. Deze zien bijvoorbeeld op budgettaire aspecten, prijzen en staatssteunrisico's. Bij de categorieën mineraalwater en zuivel- en sojadranken zijn duurzaamheidsoverwegingen in het bijzonder relevant. Derhalve zijn die ook benoemd. De genoemde aspecten zijn echter niet uitputtend: ook andere afwegingen kunnen uiteraard een rol spelen bij het beoordelen van de wenselijkheid van het al dan niet uitzonderen van deze categorieën dranken.

Ook de zeven scenario's voor de omzetting naar een suikerbelasting op alcoholvrije dranken die de afgelopen jaren zijn behandeld, zijn in dit overzicht opgenomen. De scenario's zijn toegelicht aan de hand van een viertal aspecten, namelijk de tarieven, de koppeling met de alcoholaccijns, de uitzonderingen en de uitvoerbaarheid. Voornoemde duurzaamheidsaspecten die gelden bij

¹ Kamerstukken I 2025/2026, 36812, X.

mineraalwater en zuivel- en sojadranken gelden uiteraard onverkort bij ieder scenario waarbij deze dranken al dan niet worden uitgezonderd. Hieronder wordt dit in meer detail toegelicht.

Het lid van de fractie Visseren-Hamakers geeft aan dat bij sommige dranken bepaalde perspectieven, zoals het duurzaamheidsperspectief, wel worden genoemd, en bij sommige dranken niet. Het lid vraagt waarom het duurzaamheidsperspectief slechts bij een aantal soorten dranken benoemd en of het mogelijk is om het duurzaamheidsperspectief toe te voegen aan de overweging van elke drankensoort. Hiernaast vraagt het lid waarom het dierenwelzijnsperspectief niet is meegenomen in de overwegingen om wel of niet voor een uitzondering op de verbruiksbelasting te zijn en of het mogelijk is om het dierenwelzijnsperspectief alsnog toe te voegen als overweging op pagina 2 en 3 van het schematisch overzicht?

Bij een deel van de scenario's en de daarbij behorende uitzonderingen wordt ook het duurzaamheidsperspectief besproken vanwege de relevantie daarvan voor het specifieke scenario. Zo is bij de mogelijkheid tot het schrappen van de huidige uitzondering voor zuivel dranken opgenomen dat dit vanuit **duurzaamheidsperspectief bezien** opportuun zou zijn. Aangegeven is dat de externe kosten van de productie van zuivel- en sojadranken namelijk slechts in lage mate zijn geïnternaliseerd in de prijs van deze producten. Ook bij de vraag of het wenselijk is mineraalwater al dan niet te belasten, is een duurzaamheidsargument opgenomen omdat de verpakkingen van mineraalwater, zoals plastic en karton, ten opzichte van kraanwater een grote milieuafdruk hebben. Deze argumenten gelden uiteraard ook ten aanzien van *ieder scenario* waarbij de keuze voorligt om zuivel dranken of mineraalwater al dan niet te belasten.

Voor andere categorieën alcoholvrije dranken, zoals frisdranken of vruchten- en groentesappen, geldt dat de duurzaamheidsaspecten meer diffuus zijn. Er bestaat een breed scala aan frisdranken en sappen. Sap van Nederlandse appels zal op het criterium duurzaamheid anders scoren dan bijvoorbeeld sap van geïmporteerde blauwe bessen. Duurzaamheidsaspecten zijn voor deze categorieën daarom in het schematisch overzicht niet apart benoemd. Voor dierenwelzijn als apart criterium geldt hetzelfde. Dit criterium kan bij vooral zuivel dranken politiek uiteraard wel worden meegewogen.

Het lid benoemt dat wordt in het schematisch overzicht wordt uiteengezet welke financiële consequenties scenario's hebben op het minimumtarief bier- en wijnaccijns. Het lid vraagt zich af hoe de scenario's zich verhouden tot het stimuleren van het drinken van minder alcohol en waarom dit gezondheidsperspectief niet is meegenomen in de overwegingen vanuit gezondheidsperspectief. Tot slot vraagt het lid of de staatssecretaris voornemens is deze gezondheidsoverweging alsnog mee te nemen in dit overzicht.

Vanuit gezondheidsoverwegingen bestaat een koppeling van het tarief van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken met het minimumtarief in de bieraccijns ("bier niet lager belasten dan fris"). Het wel of niet vasthouden aan deze koppeling is één van de keuzes die moet worden gemaakt wanneer de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken wordt omgezet naar een belasting op basis van het suikergehalte van de drank en is dan ook opgenomen in het schematisch overzicht. Daarnaast is per scenario opgenomen wat het vasthouden aan deze koppeling doet voor de (minimum)tarieven in de bier- en wijnaccijns. In eerdere brieven, inclusief de brief van 12 april 2026, is het gezondheidsperspectief van deze koppeling meermaals beschreven. Vanwege de bedoeling om een compact schematisch overzicht op te leveren dat vooral de keuzes inzichtelijk maakt, is ervoor gekozen de specifieke gezondheidsargumenten voor de koppeling hierbij niet te herhalen. Deze gelden echter uiteraard onverkort.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën

Persoonsgegevens

nota

Verzending beantwoording schriftelijk overleg
suikerbelasting alcoholvrije dranken

Datum

3 juli 2026

Notanummer

2026-0000280464

Bijlagen

1. Beantwoording schriftelijk overleg
2. Schematisch overzicht
3. Inbreng EK
4. Aanbiedingsbrief

Aanleiding

Op 13 april 2026 is aan beide Kamers een brief verzonden over de omzetting van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken naar een suikerbelasting op alcoholvrije dranken. Als bijlage bij de brief is een schematisch overzicht met keuzes en tarieven meegezonden.

In haar vergadering van 12 mei 2026 heeft de vaste commissie van Financien van de Eerste Kamer besloten hierover met u in schriftelijk overleg te treden. Dit heeft geresulteerd in een aantal vragen van het lid van de fractie Visseren-Hamakers, die op 2 juni 2026 zijn ontvangen. In bijlage 1 is de beantwoording van dit schriftelijk overleg opgenomen. De beantwoording wordt mede namens de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verzonden.

Beslispunten

- Graag uw akkoord op de verzending van bijgevoegde beantwoording van het schriftelijk overleg aan de Eerste Kamer. Deze verzending kan in het reces plaatsvinden.
- Indien u akkoord bent met de verzending, vragen wij u de aanbiedingsbrief (bijlage 4) te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- De vragen van het lid van de fractie Visseren-Hamakers zien op het schematisch overzicht. Zij vraagt naar de perspectieven die hiervoor zijn gebruikt. In het bijzonder vraagt zij hierbij naar duurzaamheidsperspectieven en het perspectief van dierenwelzijn.
- In de beantwoording is uitgelegd dat het schema inzichtelijk maakt welke **keuzes** moeten worden gemaakt bij de omzetting naar een suikerbelasting alcoholvrije dranken. Bij opties die zien op mineraalwater en zuivel- en sojadranken is het duurzaamheidsperspectief daarbij benoemd.
- Ook vraagt het lid naar het gezondheidsaspect van de koppeling met de alcoholaccijns.
- Hierop is aangegeven dat dit gezondheidsaspect uiteraard relevant is en dat dit ook is toegelicht in de Kamerbrief zelf.

Toelichting

N.v.t.

Communicatie

Dit stuk is afgestemd met uw communicatieadviseur.

Politiek/bestuurlijke context

Op 12 juni 2026 is een vervolgbrief over dit onderwerp aan de Tweede Kamer gestuurd. Deze brief zag op zowel de suikerbelasting op eetwaren als op alcoholvrije dranken.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.